

บทความวิจัย (Research Article)

ผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก

The Result Model of Career Promotion Activities in Home Economics for the Elderly in Local Administrative Organization, Phitsanulok Province

จิราภา สุขประเสริฐ* และจิราพัทธ์ แก้วศรีทอง
Jirapha Sukprasert* and Jiraphat Kaewsritong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบศึกษากลุ่มเดียว (One Group Pretest - Posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60–79 ปี ของโรงเรียนผู้สูงอายุพลายชุมพล ตำบลพลายชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 80 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากและพิจารณาคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ คือ รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุ แบบวัดความรู้ แบบประเมินทักษะอาชีพ และแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติอนุมาน ผลการทดลองพบว่า ผู้สูงอายุมีคะแนนทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีคะแนนทักษะอาชีพอยู่ในระดับดี และมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, $S.D. = 0.23$)

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดกิจกรรม ส่งเสริมอาชีพ คหกรรมศาสตร์ ผู้สูงอายุ

Abstract

The purpose of this study is to examine the impact of implementing the model of Home Economics career promotion activities for the elderly in local administrative organizations of Phitsanulok Province. It was an experimental study with a one group pretest-posttest design. The sample group consisted of 80 elders, aged 60 to 79, from the Plai Chumphon Elderly School in the Mueang District of Phitsanulok Province. The sample size was determined by following Craigie and Morgan's table and then simply picked at random using a lotto and according to the established parameters. The tools used include the model of activities for promoting careers in

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก 65000

Faculty of Science and Technology, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok 65000

*Corresponding author; email: icecdd3037@gmail.com

(Received: 17 October May 2022; Revised: 10 January 2023; Accepted: 12 May 2023)

DOI: <https://doi.org/10.14456/psruhss.2024.21>

Home Economics for the elderly, a knowledge assessment, an occupational skills assessment and a satisfaction questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics and inferential statistics. The investigation revealed a statistically significant difference between the elderly's knowledge test scores before and after comparison at the 0.05 level. The maximum value of satisfaction was $\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.23.

Keywords: Model of activities, Career promotion, Home economics, Elderly people

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2561-2580 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรม ในอีก 20 ปีข้างหน้า จำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบโดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้มีทักษะสูง มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ มีความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และในช่วงวัยผู้สูงอายุส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีการทำงานหลังเกษียณ มีทักษะอาชีพในการหารายได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ประกอบกับพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2542 มาตรา 16 (10) ให้เทศบาลเมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองในการพัฒนาเด็กสตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2549) และตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการกำหนดหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2553 ข้อ 2 การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสมของผู้สูงอายุเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ, 2553)

แนวโน้มของจำนวนผู้สูงอายุในสังคมมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้จากการที่จำนวนประชากรในประเทศไทย 66,534,000 คน มีประชากรสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) 12,040,000 คน ประชากรสูงอายุ (65 ปีขึ้นไป) 7,939,000 คน อายุคาดเฉลี่ยที่อายุ 60 ปี (จำนวนปีเฉลี่ยที่คาดว่าผู้ที่มีอายุ 60 ปี จะมีชีวิตอยู่ต่อไปอีกคิดเป็นชาย 17.2 คน หญิง 23 คน (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563) รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมเมือง โดยเฉพาะการปฏิรูปสังคมเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0 จากแนวโน้มดังกล่าว หากไม่มีการช่วยเหลือดูแลที่เหมาะสมเพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรผู้สูงอายุหรือไม่มีการเตรียมพร้อมของผู้ที่จะเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุไว้ล่วงหน้า อาจเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาได้ เช่น ปัญหาการว่างงานในผู้สูงอายุ การไม่มีอาชีพ ไม่มีงานทำ ไม่มีกิจกรรมที่เหมาะสมรองรับส่งผลให้ผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงเป็นภาระของสังคมเร็วขึ้นมากขึ้น และอาจส่งผลสู่การไม่บรรลุวิสัยทัศน์ในยุทธศาสตร์ชาติในที่สุด โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กิจกรรมการส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์เป็นการนำความรู้ทางคหกรรมศาสตร์เพื่อนำไปประกอบอาชีพหรือสร้างรายได้ มีเนื้อหาสาระแบ่งเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ อาหารและโภชนาการ เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย การพัฒนาครอบครัวและเด็ก การพัฒนามนุษย์ และสิ่งแวดล้อม การจัดการธุรกิจและศิลปะประดิษฐ์ มีความหลากหลายทางอาชีพโดยเฉพาะอาชีพอิสระ (กุลณิษฐ์ ราชนบุญวัฒน์, 2553) ในปัจจุบันพนักงานเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการคหกรรมศาสตร์ที่แท้จริง ในการดำเนินงานจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนผู้สูงอายุที่ผ่านมามีเพียงความรู้สึกและความน่าจะเป็น ยังไม่ได้มีการศึกษาวิจัยด้านวิชาการในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ทำให้ไม่มีทิศทางในการพัฒนาที่เป็นระบบ

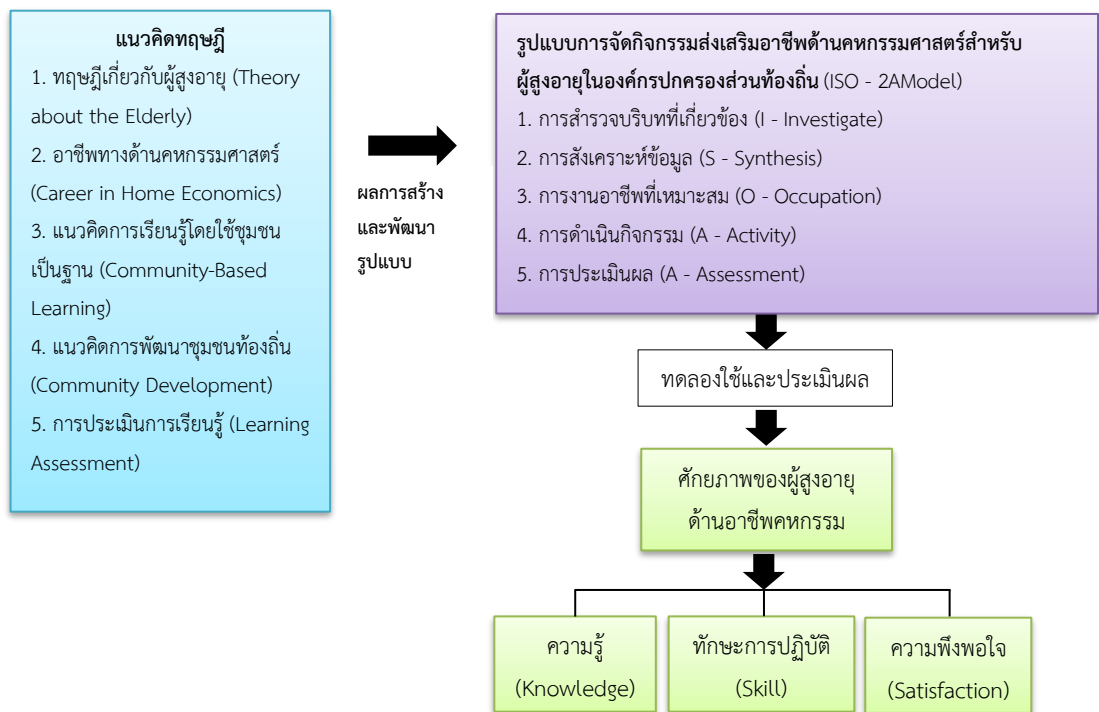
จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ทุกภาคส่วนจะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก อีกทั้ง ยังกระจายอำนาจบทบาทหน้าที่ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับประชากรกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุมากที่สุดในการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุการค้นหาคำถามความต้องการในการพัฒนาอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ มีความสำคัญมากเป็นอันดับต้น ๆ เพราะเป็นจุดเริ่มต้นในการแสวงหาข้อมูลความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง ก่อนที่จะนำมากำหนดเป็นกิจกรรมหรือรูปแบบหรือหลักสูตรเพื่อสนองตอบความต้องการเหล่านั้นเพื่อให้การส่งเสริมพัฒนาอาชีพมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานดังกล่าว ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบการจัดกิจกรรมเริ่มตั้งแต่ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการนำมาสู่ขั้นเตรียมการ ขั้นปฏิบัติ และขั้นประเมินผลเพื่อหาประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สำหรับการนำเสนอของบทความเรื่องนี้เป็นารนำรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายแล้วศึกษาผลการใช้รูปแบบจากกลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบที่ได้ไปดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุกับกลุ่มอื่นได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด ทฤษฎีของการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ (Theory about the Elderly) แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning) แนวคิดการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น (Local Community Development) อาชีพทางด้านการคหกรรมศาสตร์ (Career in Home Economics) และการประเมินการเรียนรู้ (Learning Assessment) พัฒนาสู่รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเกิดศักยภาพของผู้สูงอายุด้านอาชีพคหกรรมศาสตร์ มีรายละเอียดดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบศึกษากลุ่มเดียว (One Group Pretest - Posttest Design) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60–79 ปี ของโรงเรียนผู้สูงอายุพลายชุมพล ตำบลพลายชุมพล อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 105 คน (กองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลพลายชุมพล, 2565) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูป (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างจาก ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551) ที่ระดับช่วงความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากและพิจารณาคุณสมบัติจากเกณฑ์คัดเข้า คัดออก ที่กำหนดดังนี้

เกณฑ์คัดเข้า (Inclusion Criteria) คือ เป็นผู้ที่มีอายุ 60-79 ปี มีสภาพร่างกายที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมมีความสนใจและสมัครใจเข้าร่วม

เกณฑ์คัดออก (Exclusion Criteria) ต้องการยกเลิกการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างดำเนินการวิจัยมีภาวะเจ็บป่วยกะทันหัน หรือเข้าร่วมกิจกรรมน้อยกว่า 10 ครั้ง

ผ่านคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม COA No. 061/2021 รับรองวันที่ 15 ตุลาคม 2564

2. เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความรู้ เรื่อง ทักษะวิชาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุ แบบประเมินทักษะอาชีพ และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

2.2.1 รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือที่เรียกว่า ISO-2A Model ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ แล้วพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมตามหลักการพัฒนารูปแบบที่ได้สังเคราะห์ขึ้นประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2) ดำเนินการสร้างรูปแบบ 3) ทดลองใช้รูปแบบกับกลุ่มเป้าหมาย 4) ประเมินผลรูปแบบ 5) ปรับปรุงรูปแบบ และ 6) นำรูปแบบไปขยายผล เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้สูงอายุและบริบททางด้านอาชีพในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจนได้รูปแบบที่เหมาะสมประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การสำรวจ (I-Investigate) : สำรวจข้อมูลพื้นฐานและสภาพพื้นที่ชุมชน สำรวจปัญหาความต้องการของผู้สูงอายุ ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำรวจความพร้อมหน่วยงานเครือข่ายในพื้นที่

องค์ประกอบที่ 2 การสังเคราะห์ (S-Synthesis) : ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากการที่ได้ศึกษาสำรวจเพื่อนำเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม สร้างทีมงานจัดบริการควบคุม วางแผนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม และวิธีการประเมินผล

องค์ประกอบที่ 3 การงานอาชีพ (O-Occupation) : อาชีพทางคหกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย งานด้านอาหาร งานศิลปหัตถกรรม งานผ้าและเครื่องแต่งกาย ได้แก่ 1) เต้าหู้ถั่วสามสี 2) เครื่องดื่มถั่วสามสี งาดำ 3) น้ำโมจิโตะต้มยำสมุนไพร 4) สลัดโรลผักพื้นถิ่น 5) โมบายรูปทรงขนมเทียน 6) การบูรผลส้มมงคล 7) ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ 8) เครื่องประดับศีรษะจากผ้ามัดย้อม 9) ดอกกลาดวนประดิษฐ์จากเศษผ้าทอท้องถิ่น และ 10) กระถางจากวัสดุท้องถิ่น โดยใช้หลักเกณฑ์ในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้จริง และมีความสัมพันธ์กับทรัพยากรในพื้นที่ที่มีอยู่ มุ่งเน้นบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ และลักษณะของอาชีพต้องมีความสอดคล้องกับศักยภาพร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ

องค์ประกอบที่ 4 การดำเนินกิจกรรม (A-Activity) : การลำดับขั้นตอนกิจกรรมต้องเริ่มจากการเตรียมความพร้อมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจัดลำดับความยากง่ายของงานอาชีพโดยเริ่มจากงานที่มีวิธีการที่ง่ายก่อนวิธีการที่ยาก ได้แก่ การมีความรู้ยากสลับซับซ้อนในขั้นตอนกระบวนการการปฏิบัติความยากง่ายในการจัดท้าวสดในพื้นที่ และแบ่งช่วงกิจกรรมเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นปฏิบัติ และขั้นสรุปกิจกรรม เพื่อให้ผู้สูงอายุได้เกิดความรู้ความเข้าใจและได้ลงมือปฏิบัติตาม รวมถึงเกิดแนวทางในการใช้ประโยชน์จากประสบการณ์ที่ได้รับ ลักษณะและบรรยากาศของการดำเนินกิจกรรมควรอยู่ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียดจนเกินไป วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ควรมีปริมาณที่เพียงพอและไม่เป็นอันตรายต่อผู้สูงอายุ วิทยากรหรือผู้ดำเนินกิจกรรมสามารถสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง และรู้จักแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้

องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผล (A- Assessment) : การติดตามและประเมินผลกิจกรรมทั้งกระบวนการ ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ หลังจากการดำเนินการแล้วเสร็จ สรุปประเมินผลการดำเนินกิจกรรมและการปรับปรุงเพื่อพัฒนารูปแบบในการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วยองค์ประกอบ ISO-2A Model ดังภาพ 2

ภาพ 2 รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.2 แบบวัดความรู้ เรื่อง ทักษะวิชาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุ มีลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ

2.2.3 แบบประเมินทักษะอาชีพ มีลักษณะแบบ Rubric Scale จำนวน 5 ข้อ

2.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์ จำนวน 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปมีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.3 นำเครื่องมือที่สร้างไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาความเหมาะสมของภาษา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แล้วนำผลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยมีค่า 0.50 – 1

2.4 นำเครื่องมือที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้สูงอายุที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายแต่ไม่ใช่อีกกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน

2.5 นำแบบทดสอบที่ผ่านการทดลองใช้แล้ววิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) เลือกข้อคำถามที่มีความยากง่ายอยู่ในระหว่าง 0.20 - 0.80 และเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (บุญเจิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2547) จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.60-0.80 และค่าอำนาจจำแนก 0.40 - 0.60 โดยครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ นำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น

แบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 (Kuder Richardson, อ้างถึง พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.80 สำหรับแบบสอบถามความพึงพอใจหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.73

3. การทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงนายกสำนักงานเทศบาลพลายชุมพล เพื่อขออนุญาตเข้าดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุ พร้อมทั้งติดต่อประสานเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมประชุมวางแผนการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.2 ขั้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองและมีทีมผู้ช่วยวิจัยในการเก็บข้อมูล โดยกำหนดเวลาการดำเนินกิจกรรมผ่านการฝึกอบรม สัปดาห์ละ 1 กิจกรรมหรือ 1 หัวข้ออาชีพ รวมใช้ระยะเวลาทั้งหมด 10 สัปดาห์ จนครบ 10 หัวข้ออาชีพ ซึ่งก่อนดำเนินกิจกรรมจะมีการทดสอบความรู้ก่อนการเริ่มกิจกรรมโดยใช้แบบทดสอบความรู้ที่สร้างขึ้น และขณะดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยและทีมผู้ช่วยวิจัยประเมินทักษะการปฏิบัติงานของผู้สูงอายุทุกกิจกรรม เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมตามกำหนด ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน ทำแบบทดสอบความรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมฉบับเดิมอีกครั้งหนึ่ง โดยกำหนดรูปแบบการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังทดลองด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุ (One Group Pretest - Posttest Design)

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
กลุ่มทดลอง	O ₁	X	O ₂

เมื่อ O₁ หมายถึง การทดสอบก่อน (Pretest)

O₂ หมายถึง การทดสอบหลัง (Posttest)

X หมายถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์

3.3 ขั้นสรุปผลนำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและเตรียมวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำผลที่ได้มาประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากนั้นสรุปผลและนำไปขยายผลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทักษะการปฏิบัติตรวจให้คะแนนค่าความถี่แล้วนำไปแปลความหมายตามเกณฑ์ การเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความรู้ของผู้สูงอายุโดยใช้สถิติเปรียบเทียบ T-Test

ผลการวิจัย

ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก ได้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.31 เพศชายร้อยละ 46.69 มีอายุระหว่าง 60-69 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.05 มีอายุ 70-79 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.38 ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 1,000-3,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 36.09 โดยส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส (อยู่ร่วมกัน) คิดเป็นร้อยละ 32.78 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 67.55 ส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว ได้แก่ ปวดข้อ ปวดเข่า ปวดหลัง คิดเป็นร้อยละ 66.56 รองลงมาคือเหนื่อยอ่อนเพลีย ไม่มีแรง คิดเป็นร้อยละ 52.65 ปัจจุบันส่วนใหญ่พักอาศัยในบ้านอยู่กับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 44.04

2. ผลการทดสอบความรู้ เรื่อง ทักษะวิชาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุ

คะแนนการทดสอบความรู้ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์ก่อนและหลัง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนผลการทดสอบหลังฝึกอบรม ($\bar{X} = 11.06$, S.D.= 1.85) สูงกว่าก่อนฝึกอบรม ($\bar{X} = 7.28$, S.D.= 1.79) รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนค่าเฉลี่ยการวัดผลความรู้ของผู้สูงอายุก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนฝึกอบรม	80	15	7.28	1.85	21.218	.000
หลังฝึกอบรม	80	15	11.06	1.79		

หมายเหตุ : คำนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.05$

3. ผลการประเมินการปฏิบัติทักษะอาชีพ

การปฏิบัติกิจกรรมของผู้สูงอายุ (คะแนนเต็ม 15 คะแนน) พบว่า ผู้สูงอายุมีทักษะการปฏิบัติงานทุกกิจกรรมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 11.23$, S.D.= 0.48) ซึ่งหัวข้ออาชีพที่ผู้สูงอายุมีคะแนนมากที่สุด คือ ไม้จิ้มเตี้ย สมุนไพร ($\bar{X} = 13.05$, S.D.= 0.94) รองลงมาคือ สลัดโรลผักพื้นถิ่น ($\bar{X} = 12.41$, S.D.= 1.40) และการบูรผลส้มมงคล ($\bar{X} = 12.11$, S.D.=1.21) สำหรับหัวข้ออาชีพที่มีคะแนนน้อยที่สุดคือ เครื่องประดับศีรษะจากผ้ามัดย้อม ($\bar{X} = 10.37$, S.D.= 2.29) ซึ่งเป็นการสะท้อนความยากง่ายของอาชีพจากผลคะแนนประเมินทักษะและสามารถนำมาจัดลำดับความยากง่ายโดยเรียงจากคะแนนมากที่สุดคือมีระดับความง่ายของการปฏิบัติมากที่สุด ส่วนคะแนนน้อยที่สุดคือมีระดับความยากของการปฏิบัติมากที่สุด รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์

อาชีพ	$\bar{X}$	S.D.
1. ไม้จิ้มเตี้ย สมุนไพร	13.05	0.94
2. สลัดโรลผักพื้นถิ่น	12.41	1.40
3. การบูรผลส้มมงคล	12.11	1.21
4. เครื่องประดับสามสิ่งคำ	11.02	1.16
5. เต้าหู้อั่วสามสี	10.99	1.51

อาชีพ	$\bar{X}$	S.D.
6. กระทั่งจากวัสดุท้องถิ่น	10.92	1.13
7. โมบายรูปทรงขนมเทียน	10.56	2.15
8. ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ	10.50	1.68
9. ดอกลั่นทมประดิษฐ์จากเศษผ้าทอท้องถิ่น	10.39	1.17
10. เครื่องประดับศีรษะจากผ้ามัดย้อม	10.37	2.29
	11.23	0.48

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์

ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.23) และมีค่าเฉลี่ยในหัวข้อวิทยากรมีมนุษยสัมพันธ์ ให้ความสนใจผู้เข้าร่วมอย่างทั่วถึงมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D.= 0.48) รองลงมาคือ หัวข้ออาชีพสามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง ($\bar{X} = 4.71$, S.D.= 0.51) และหัวข้ออาชีพสอดคล้องกับความต้องการ สามารถปฏิบัติตามได้ ($\bar{X} = 4.69$, S.D.= 0.59) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ รูปแบบของกิจกรรมสนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.78) รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. วิทยากรมีมนุษยสัมพันธ์ ให้ความสนใจผู้เข้าร่วมอย่างทั่วถึง	4.73	0.48	มากที่สุด
2. วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ประกอบกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.55	0.61	มากที่สุด
3. ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.41	0.79	มาก
4. การได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.65	0.62	มากที่สุด
5. รูปแบบของกิจกรรมสนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ	4.35	0.78	มาก
6. หัวข้ออาชีพสอดคล้องกับความต้องการ สามารถปฏิบัติตามได้	4.69	0.59	มากที่สุด
7. หัวข้ออาชีพสามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง	4.71	0.51	มากที่สุด
รวม	4.58	0.23	มากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

การทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก ประเมินผลจากความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และความพึงพอใจ พบว่า ผู้สูงอายุมีคะแนนทดสอบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันโดยมีคะแนนสูงขึ้น รวมถึง มีคะแนนการประเมินทักษะปฏิบัติจากหัวข้ออาชีพทั้ง 10 อาชีพ อยู่ในระดับดี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการสร้างรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์ของผู้สูงอายุได้มีกระบวนการสำรวจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สภาพปัญหาความต้องการและบริบทของผู้สูงอายุ บริบทชุมชน สถานการณ์ทางสังคม สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ รวมถึง ลักษณะการดำเนินกิจกรรมได้ใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายจากส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมดำเนิน

กิจกรรม ประกอบกับลักษณะการถ่ายทอดงานอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์ในแต่ละหัวข้ออาชีพนั้น ทางวิทยากร และทีมผู้ช่วยได้ใช้การฝึกอบรมแบบสาธิตประกอบคำบรรยาย มีสื่อประกอบการทำกิจกรรมเป็นตัวอย่างชิ้นงานสำเร็จ และภาพประกอบ ทำให้ผู้สูงอายุได้ลงมือปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดประสบการณ์โดยตรง ส่งผลให้ผู้สูงอายุได้เห็นภาพของผลงานเป็นรูปธรรม สามารถที่จะปฏิบัติตามได้ รวมถึง หัวข้องานอาชีพด้าน

คหกรรมศาสตร์ที่กำหนดขึ้นได้มีการบูรณาการใช้วัสดุและวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่น ผสมผสานกับภูมิปัญญาของชุมชนมาสร้างสรรค์โดยใช้วิธีการที่ไม่ซับซ้อนและหลีกเลี่ยงปัจจัยที่จะเป็นอันตรายต่อผู้สูงอายุ จึงส่งผลให้ผู้สูงอายุสามารถที่จะปฏิบัติตามได้และได้ใช้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ ซึ่งจะเห็นได้จากผู้สูงอายุมีคะแนนทักษะปฏิบัติที่สูงในหัวข้อโมจิโตะต้มยำสมุนไพร สลัดโรลผักพื้นถิ่น และการบูรผลส้มมงคล เป็นต้น สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเป้าหมายพิเศษ (2565) คือ รูปแบบกิจกรรมควรยึดหลักความสอดคล้องกับสภาพความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มผู้สูงอายุ และให้เป็นไปตามบริบทของชุมชน สังคม รวมถึงนโยบายของทางราชการ และเน้นให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้พื้นฐาน ทักษะ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต 4 มิติ ได้แก่ มิติสุขภาพ มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสภาพแวดล้อม ตามสภาพและความต้องการ และยึดหลักการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ชาวบ้านในการดำเนินงาน และสอดคล้องกับเอกลักษณ์ หาดแก้ว (2563) ได้ทำการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการโปรแกรมกิจกรรมทางกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพนักเรียนในโรงเรียนผู้สูงอายุ คือ การจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคลจะเป็นกระบวนการขับเคลื่อนให้กับโรงเรียนผู้สูงอายุได้นำไปใช้ประโยชน์โดยปรับใช้จริงตามบริบทของพื้นที่

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านวิทยากรมีมนุษยสัมพันธ์ ให้ความสนใจผู้เข้าร่วมอย่างทั่วถึงหัวข้ออาชีพสามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง และหัวข้ออาชีพสอดคล้องกับความต้องการ สามารถปฏิบัติตามได้ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยากรและทีมผู้ช่วยได้มีการวิเคราะห์ความต้องการต่องานอาชีพและเข้าใจถึงบริบทพื้นฐานของผู้สูงอายุ มีการสร้างบรรยากาศของกิจกรรมให้มีความสนุกสนานไม่ตึงเครียด และให้ความเคารพในความสูงวัยเป็นสำคัญ รวมถึงการกำหนดหัวข้ออาชีพด้านคหกรรมศาสตร์มีการประยุกต์วัสดุในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ วิเคราะห์แนวโน้มความต้องการของตลาดเพื่อให้เกิดการจำหน่ายได้จริง เหล่านี้จึงส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับพลวัฒน์ รสโสภา และคณะ (2564) กล่าวว่า ผู้สูงอายุควรได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้สูงอายุ การเรียนรู้จะต้องทำให้ผู้สูงอายุสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตปัจจุบันเพื่อให้ผู้สูงอายุมีความสุข เกิดทักษะในการดูแลตนเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นนำไปสู่รูปแบบการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และจะเห็นว่าการทำงานกิจกรรมส่งเสริมอาชีพนั้นเกิดขึ้นในลักษณะของกิจกรรมกลุ่มส่งผลให้ผู้สูงอายุได้มีกิจกรรมทางสังคม เกิดการพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของแต่ละบุคคลจึงเกิดความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับฤติมาศ พุทธิมาตย์ (2562) พบว่าการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางใจของผู้สูงอายุในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัย Katarzyna Skatacka และ Romuald Derbis (Skatacka & Derbis, 2015) เรื่องกิจกรรมของผู้สูงอายุกับความพึงพอใจในชีวิต พบว่า กิจกรรมและการมีส่วนร่วมทางสังคมมีผลต่อคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุมีความรู้ทางด้านอาชีวศึกษาระดับสูงขึ้นไปหลังเข้าร่วมกิจกรรมและมีทักษะอาชีพอยู่ในระดับดี ดังนั้นควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้หรือเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุกับการทดสอบความรู้ หรือทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมกับกลุ่มผู้สูงอายุ 2 กลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบหาปัจจัยเสริมที่ส่งผลอื่น ๆ

2. ผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ในห้วงระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรมสนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ในการสำรวจความต้องการนอกจากความต้องการด้านอาชีพแล้วควรดำเนินการสำรวจเรื่องระยะเวลาและรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ต้องการของผู้สูงอายุด้วย และควรจัดเตรียมอุปกรณ์ในเบื้องต้นที่คิดว่าผู้สูงอายุจะทำได้ให้พร้อมและเพียงพอหรือสำรองเพิ่มเติมสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุรายบุคคล

3. เพื่อให้เกิดประโยชน์สำหรับการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรแนะนำกิจกรรมที่สามารถนำไปพัฒนาสู่การเป็นสินค้าชุมชน หรือเป็นกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุที่สามารถจัดบริการสาธารณะในพื้นที่ท้องถิ่นของตนเองได้ในอนาคตเพื่อเกิดความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยความต้องการกิจกรรมส่งเสริมอาชีพในสาขาอาชีพอื่น ๆ สำหรับผู้สูงอายุนอกเหนือจากอาชีพทางด้านคหกรรมศาสตร์ เพื่อรองรับความต้องการของตลาดและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง

2. ควรมีการติดตามผลว่าผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมได้นำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงหรือไม่ รวมถึง หากมีการนำไปประกอบอาชีพควรติดตามเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณทางด้านคุณภาพชีวิตในด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลพลาชุมพล. (2565). จำนวนนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุพลาชุมพล.

พิษณุโลก: สำนักงานเทศบาลพลาชุมพล.

กุลชนิษฐ์ ราชนบุญวัฒน์. (2553). *คหกรรมศาสตร์: ศาสตร์เพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553). *แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: เทพเพญวนิสัย.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรินติ้ง แมสโปรดักส์.

บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. (2547). *การวัดประเมินการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พลวัฒน์ รสโสดา, เกษม ประพาน, และสุทิน เลิศสง. (2564). ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจังหวัดเลย. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*, 15(1), 121-134.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฤดีมาศ พุทธมัตย์. (2562). *การสนับสนุนทางสังคมและความผาสุกทางใจของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา* (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ. (2565). *แนวทางการดำเนินงานและรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุใน 4 มิติ (มิติสุขภาพ มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสภาพแวดล้อม)*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). *สารประชากรมหาวิทยาลัยมหิดล ปีที่ 29*. สืบค้น 4 กันยายน 2563, จาก <http://ipsr.mahidol.ac.th/ipsr/C0ntents/D0ccments/Gazette2020>
- สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา. (2549). *พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542*. สืบค้น 4 กันยายน 2563, จาก <http://www.dla.go.th/Organizep>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- เอกสิษฐ์ หาแก้ว. (2563). *รูปแบบการจัดการโปรแกรมกิจกรรมทางกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพนักเรียนในโรงเรียนผู้สูงอายุ* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Skłacka, K., Derbis, R. (2015). Activities of the elderly and their satisfaction with life. *Polish Journal of Applied Psychology*, 13(3), 87–102. DOI:10.1515/pjap-2015-0039